

PSY410 Klinická psychologie

Sylabus PS 2008

---

garant: Mgr.Zuzana Spurná

kontakt: chyna@seznam.cz, tel. 605 182 533

vyučující: Mgr. Jan Dufek
Mgr. Milan Pilát
MUDr. Jan Roubal
Mgr. Zuzana Spurná
Mgr. Ervin Široký, Ph.D.
doc. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.

Zakončení: zkouška (formou písemného testu)

Počet kreditů: 5

Popis předmětu: Předmět je určen pro studenty magisterského programu psychologie a magisterského studia psychoterapie. Předmět je vyučován blokově, každý vyučující přednáší téma, na které se v klinické oblasti specializuje. Výuka zahrnuje tyto tematické okruhy:

- Náplň, oblasti, historie a metody klinické psychologie
- Praxe klinického psychologa v psychodiagnostice a psychoterapii
- Problém zdraví x nemoci, normality x psychické poruchy
- Etiologie a patogeneze psychické poruchy
- Psychologické otázky péče o somaticky nemocné
- Psychosomatický přístup
- Kontakt s nemocným, psychologické vyšetření, psychologický nález

Z. Vybíral + M. Pilát (Úvod do práce klinického psychologa)

Anotace (doc. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.): Stručně o historii (o konstituování) a soudobém stavu klinické psychologie. O co by se klinický psycholog měl zajímat: přehled řady témat. Psychologické zásady budování vztahu k pacientům (vztah, naděje, racionální stránka vztahu, jazyková stránka, lidskost, dovednosti klinického psychologa). Multifaktoriální myšlení o nemocech a symptomech (na příkladu schizofrenie), hledání vysvětlení. Uvažování o pacientech na více rovinách. Příklad literatury psané léčenými či vyléčenými pacienty.

J. Dufek (Neurotické poruchy)

Anotace: Základní vymezení a historické pozadí pojmu, rozdělení neurotických poruch podle ICD 10, psychodynamické teorie neuróz, trauma a traumaterapie, poruchy příjmu potravy. Specifika psychologické práce s neurotickými pacienty, režim oddělení pro léčbu neurotických poruch. Kasuistické příklady.

Mgr. Jan Dufek, klinický psycholog, zaměstnán na Psychiatrické klinice FN Brno, pracuje hlavně s pacienty s poruchou příjmu potravy, s pacienty se sexuálními dysfunkcemi.

J. Roubal (Afektivní poruchy)

Anotace: Přehled diagnostických kategorií v oblasti afektivních poruch, seznámení s klinickým obrazem, ilustrace kazuistikou. Nástin základních dovedností při jednání s pacienty s diagnózou afektivní poruchy, kritické momenty, riziko suicidia. Dynamika afektivních poruch, možnosti terapie.

MUDr. Jan Roubal: Pracuje jako psychiatr a psychoterapeut v soukromé praxi v Havlíčkově Brodě a Jihlavě, dále jako supervizor, lektor výcviku gestalt terapie v Praze a asistent na katedře psychologie FSS MU v Brně. 2 atestace v oboru psychiatrie, funkční specializace v systematické psychoterapii, systematický a postgraduální výcvik v gestalt terapii, systematický výcvik v PBSP (Pesso), supervizní výcvik ČIS.

E. Široký (Poruchy osobnosti)

J. Roubal (Psychotické poruchy)

Anotace: Psychotická symptomatika, přehled diagnostických kategorií, diferenciální diagnostika, seznámení s klinickým obrazem, ilustrace kazuistikami. Nástin základních dovedností při jednání s pacienty s psychotickou poruchou, kritické momenty a rizika. Dynamika psychotických poruch, možnosti terapie.

MUDr. Jan Roubal: Pracuje jako psychiatr a psychoterapeut v soukromé praxi v Havlíčkově Brodě a Jihlavě, dále jako supervizor, lektor výcviku gestalt terapie v Praze a asistent na katedře psychologie FSS MU v Brně. 2 atestace v oboru psychiatrie, funkční specializace v systematické psychoterapii, systematický a postgraduální výcvik v gestalt terapii, systematický výcvik v PBSP (Pesso), supervizní výcvik ČIS.

M. Pilát (Dětská klinická psychologie)

Z. Spurná (Klinická psychologie v somatické nemocnici, psychosomatické aspekty)

Anotace

Složení pacientů a spektrum práce psychologa v somatickém zařízení, krizová intervence – její charakteristika a způsoby využití, konziliární psychologická činnost u somatických pacientů s psychickými obtížemi, práce s pacienty v terminálních stádiích onemocnění, způsob a postup práce s psychiatrickými pacienty z jiných zařízení. Charakteristika psychosomatických poruch, psychosomatická medicína – způsob psychoterapeutické práce s psychosomatickými pacienty. Spolupráce psychologa s lékařem a ošetřujícím personálem, spolupráce psychologa s rodinou pacienta.

Mgr. Zuzana Spurná, klinický psycholog, od roku 1998 ve FN u sv. Anny v Brně - oddělení klinické psychologie, trvale určena jako klinický psycholog pro oddělení radiační a klinické onkologie, v případě potřeby konziliární činnost v rámci celé FN – ortopedie, chirurgie, cévní a transplantační chirurgie, neurochirurgie, kožní oddělení.

V rámci psychologické ambulance také psychoterapie u pacientů z psychiatrických klinik a oddělení. Skladba pacientů – psychosomatických pacientů, pacienti s poruchami osobnosti, pacienti s neurózami. Psychoterapeuticky orientovaná, výcvik v KIP – ještě trvá, atestace z klinické psychologie a funkční specializace z psychoterapie.

Doporučená literatura k přípravě na zkoušku:

- Vágnerová, M. (1999). Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky. Praha: Portál.
- Plante, T.G. (2001). Současná klinická psychologie. Praha: Grada.
- Baštecká, B., Goldman, P. (2001). Základy klinické psychologie. Praha: Portál.
- Kratochvíl, S. (1997). Základy psychoterapie. Praha: Portál.
- Danzer, G. (2001). Psychosomatika. Praha: Portál.
- Svoboda, M. (1999). Psychologická diagnostika dospělých. Praha: Portál.
- Svoboda, M. (2001). Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Praha: Portál.
- Langmeier, J., Balcar, K., Špitz, J. (1999): Dětská psychoterapie. Praha: Portál. (Lze i 1. vyd. z roku 1989, Praha: Avicenum)
- MKN-10 Duševní poruchy a poruchy chování (1996). Praha: Psychiatrické centrum.
- Rahn, E., Mahnkopf, A. (2000). Psychiatrie. Učebnice pro studium i praxi. Praha: Grada
- Robinson, D.J. (2002). Poruchy osobnosti podlé DSM-IV – vysvětlené. Trenčín: Vydavateľstvo F.
- Praško, J. (et al.) (2003). Poruchy osobnosti. Praha: Portál
- Smolík, P. (2002). Duševní a behaviorální poruchy. Praha: Maxdorf
- Mentzos, S. (2000). Rozumíme sami sobě? Praha: Nakladatelství Lidové noviny
- Baštecká B. a kolektiv: Klinická psychologie v praxi, Portál 2003
- Baštecký J., Šavlík J., Šimek J.: Psychosomatická medicína, Grada – Avicenum, Praha 1993
- Beran J.: Základy psychoterapie pro lékaře, Grada 2000
- Danzer G.: Psychosomatika, Portál 2001
- Dahlke R.: Nemoc jako řeč duše, Pragma, Praha 1998
- Dahlke R.: Nemoc jako symbol, Pragma, Praha 2000
- Morschitzky H. Satarz S.: Když duše mluví řečí těla, Portál s.r.o., 2007
- Poněšický J.: Neurózy, psychosomatická onemocnění a psychoterapie, Triton, Praha 1999
- Poněšický J.: Psychosomatika pro lékaře, psychoterapeuty a laiky, Triton, Praha 2001
- Skála J. a spol.: Psychoterapie v medicínské praxi, Avicenum, 1999
- Tress W., Krusse J., Ott J.: Základy psychosomatické medicíny, Portál s.r.o., 2007
- Vinay I.: Stres a zdraví, Portál, s.r.o. 2007
- Vymětal J.: Lékařská psychologie, Portál s.r.o., 2003

